

Armoede Live 10 jaar later: Irving

Ondernemer zijn = durven + doen

Armoede oplossen? Voor Irving is het weten wat je wilt, durven en keihard werken. En doen wat bij je past. Irving is 42 jaar en ondernemer met een eigen restaurant. Hij is vader van twee kinderen van 7 en 10 jaar oud, zijn vrouw heeft haar eigen baan. “Waarom ben ik optimistisch? Ik geloof dat in elke situatie, waar je ook zit, je een A4 kunt pakken en opnieuw kunt beginnen te tekenen waar je voor wilt gaan.” Zijn stap van maatschappelijk werker naar ondernemer maakt hem gelukkig. Zijn restaurant is meer dan eten en drinken: het is zijn eigen universiteit en een levensstijl om te delen.

Irving

Foto: © Louis Brown

Op Curaçao had hij het niet breed en op zijn 21ste kwam hij naar Nederland waar hij een moeilijke aankomst had, veel bij familie logeerde en allerlei baantjes deed. Irving vertelde over zijn trots in de eerste serie van Armoede Live, in 2007 en 2008. “Je zegt: ik zit op school en werk. Je zegt niet: ik heb de hele week frites gegeten.” Irving studeerde en werd jongerenwerker. “De jongens die naar Nederland komen, die komen van thuis,

dus ze weten heel veel dingen niet”, vertelde hij. Hoe kijkt hij in 2017 terug op de afgelopen tien jaar? Wat is er gebeurd?

“Wat ik kan, is mensen helpen door wat ik heb meegemaakt.”

In 2017 is Irving horeca-ondernemer met een eigen restaurant met zeven medewerkers. Zijn stap van maatschappelijk werker naar ondernemer maakt hem gelukkig. “Waarom ben ik optimistisch? Ik geloof dat in elke situatie, waar je ook zit, je een A4 kunt pakken en opnieuw kunt beginnen te tekenen waar je voor wilt gaan.” De oorzaken van de armoede toen? Het lag in de combinatie van een moeilijke aankomst in Nederland, de baantjes, een arbeidsconflict, het blowen en de psychose. “Ik blowde, omdat ik niet aan andere dingen dacht. Het was een vlucht”, vertelde hij. In 2017 is hij optimistisch over de mogelijkheid tot verandering: “Iedereen moet een zoektocht naar zichzelf doen en dan kun je weten wat je goed kan.”

Time management en ondernemerschap

“Tien jaar is een lange periode als je het bekijkt: ik zie dit als een soort derde fase in m'n leven: ik ben als ondernemer verder gegaan. Ik heb boeken gelezen over time management en ben er door twee dingen achter gekomen dat het mogelijk is ondernemer te worden. Het eerste is dat je zelf kunt bepalen dat je binnen zoveel tijd ergens wilt zijn. En het tweede is welk type persoon je moet zijn om verder te gaan, welke karaktereigenschappen je moet hebben om ondernemer te worden. Toen was het niet langer van: hoe kan ik stoppen met maatschappelijk werker zijn en een restaurant gaan beginnen. Nee, het was: ik wil ondernemer zijn. Ik had veel meer ideeën. Tijdens mijn zoektocht vond ik dat je alles kan doen wat je wilt doen. Je kunt degene zijn die het uitvoert, of de mensen om je heen verzamelen om het te doen.

Dit restaurant, dit is een school voor mij, mijn eigen universiteit en ik zal mijn best doen om het te laten slagen. Het is het eerste Dominicaanse restaurant in Nederland en het doel is om de Dominicaanse keuken in de markt te zetten, zodat het even populair en bekend wordt als de Italiaanse keuken en de Surinaamse keuken. Dat betekent dat ik het verder wil uitbreiden, op meer locaties.

Het samen zijn

Met het eten zelf ... ik probeer een soort levensstijl te verkopen, een soort vakantie te verkopen. We gaan ook eigen sausjes verkopen, koffie en rum en sigaren. Dat Dominicaanse gevoel; dat is het blije gevoel, de blijdschap zoeken, niet materieel, maar het samen zijn, de kleine dingetjes, eten en muziek, de gesprekken met elkaar ... Het is een combinatie van dingen en wat ik zoek is heel simpel: waar ben ik blij mee, is die behoefte ook een beetje bij mij? Dat zijn dingen die me blij maken, dingen waar ik honderd procent achter sta en niet zo vastgeplakt aan wat de maatschappij van ons verwacht.

“Ik moet zorgen dat het draait en dat zij ook eten hebben.”

Die uren maken, dat is niet zo moeilijk, want het staat dicht bij mij. Een gesprek voeren, mensen op hun gemak laten voelen: dat ben ik. Nu moet ik het overdragen aan de andere mensen, aan de medewerkers, de challenge is dat over te dragen ... We zijn nu met z'n achten, met twee vaste medewerkers, twee part-timers en drie stagiaires.

Er zit risico aan en een bepaalde verantwoordelijkheid: er zijn andere mensen die eten op tafel moeten brengen. En er is het risico van het voortbestaan van het bedrijf, want het is groter dan mezelf geworden, dus ik moet zorgen dat het draait en dat zij ook eten hebben. Dat begrijpen ze wel, ze moeten werken voor hun loon, het is wel werk. Ik ben wel heel makkelijk in de omgang en erg op de mens gericht, maar ik wil wel dat iedereen alles eruit haalt.

Van sociaal werk tot eigen zaak

“Weet je wat het is, voor mijn gevoel is er heel snel daarna ik ben doorgegaan met de ontwikkeling waar ik in zat. Ik heb teruggekeken op een periode van armoede, waarin ik financieel weinig had. Een dieptepunt was een psychose die me een bepaalde visie gaf op het leven en die me tot op de dag vandaag steunt bij mijn keuzes. Wat ik wil zeggen is dat je niet meer terug wilt gaan naar die periode, je wilt door blijven gaan, door blijven studeren. Wat heb je nodig om door te blijven gaan in het leven? Keuzes waar je 100 procent achter kan blijven staan, niet keuzes van anderen.

Advies van anderen is niet slecht, maar ik wil zelf voor bepaalde dingen verantwoordelijk zijn en de consequenties dragen. Ik heb nog steeds de relatie van toen, nog een kind erbij en ben geswitcht van maatschappelijk werker naar ondernemer en sindsdien is het een heel happy bestaan.

In 2011 heb ik mijn baan opgezegd. Ik heb dat gedaan zonder het thuis te

vertellen. Anders zie je alleen maar de problemen en je moet het gewoon doen. Het grappige is, dat time management boek waardoor ik op het idee kwam, heb ik van mijn vrouw gekregen. Want de administratieve kant, het maken van een dossier, daar was ik als maatschappelijk werker minder sterk in, en time management gaat om dingen indelen die belangrijk zijn, zoals in een korte tijd dossiers afhandelen. Dat opende mijn ogen om een zaak te beginnen, om mijn oude ambities weer op te pakken.

Ambitie en praktijk

Al vanaf een jaar of 18, 17, is dat begonnen. Ik ben van school getrapt door marihuana gebruik; in mijn buurt ging ik elke dag onder een boom zitten en ik zag mensen in auto's zitten en vroeg me af: wat doen ze, hoe komen ze daaraan? En toen ben ik gaan denken ... dat was meer het stukje materiaal dat ik zag. Op mijn 25ste heb ik ook geprobeerd een ondernemingsplan te schrijven. Ik heb steeds gedacht, ik heb het geld niet, maar nu weet ik, als je een goed plan hebt, is er een bank. Door dat boek ben ik gaan beseffen, er is meer dan geld, als je ambitieus bent, krijg je ook het geld. De keuze voor een restaurant ... ik vind het leuk om te koken, ik had een koksopleiding, dit was het makkelijkst om te starten. Nu sta ik niet meer te koken en is er tijd voor andere dingen, mensen leiden, alles wat erbij komt kijken. Voor mij was het de keuze om vanuit de praktijk te beginnen en zo te leren."

"Die verandering naar het leven van een ondernemer ik had vaak het gevoel dat het Amerikaanse systeem het beste bij me past."

Ik heb geld geleend, maar het is wel een schuld waar je uit kan komen, waar je afspraken over kunt maken. Ik had eigenlijk 65 gevraagd en ik heb 20 gekregen. Toen ben ik begonnen met 1 stoel, met dingen huren, krijgen, dingen zelf doen. Regilio Tuur is failliet gegaan in Nederland met zijn kledingzaak en in Nederland ben je afgeschreven, in Amerika is het dan: die durft, die kan iets, die heeft al van zijn fouten geleerd, die komt terug. Ja, die verandering naar het leven van een ondernemer ik had vaak het gevoel dat het Amerikaanse systeem het beste bij me past. En ik heb discussies over of de staat je moet verzekeren of niet, over de verzorgingsstaat. Sindsdien heb ik heel veel moeite iemand een eurootje te geven op straat, omdat ik ook twee handen en twee benen zie en van waar ik kom. Ik heb dit pand gevonden, ik ben mijn weg gegaan, ik ben zelf uit de psychose gekomen, van de medicijnen af, maatschappelijk werker geworden,

dingen opgebouwd. Als ondernemer, hard werken, zelf bouwen, 's avonds huilen als het eens ... van 9 uur 's ochtends tot 12 uur 's avonds werken, elke dag, zeven dagen per week. Ik zie die jongens onder een boom zitten, die groeten, biertje op zak, blowtje, goedendag hoe gaat het met u. Ik open drie maanden later. En die mensen komen mij om een euro vragen?! Denk jij dat je, terwijl jij gaat zitten roken, blowen, ik los van mijn familie, met kinderen, elke dag 12 uur per dag in m'n zaak ... en dan kom jij bij mij een euro vragen? Dan ben je bij mij verkeerd.

En dat had ik toen niet, ik ben opgevoed met 'je moet de mensen helpen'. Ik help nu mensen die zichzelf niet kunnen redden, psychisch of lichamelijk, daar gaat het niet om. Maar als iemand uit, ja luiheid kan je het ook niet noemen ik heb er moeite mee, daar heb ik moeite mee, je wilt zeggen: je kan het doen, je moet het doen!"

Geld binnenhalen om te helpen

"Ik ben uit het maatschappelijk werk gegaan om twee redenen. Ten eerste omdat ik bij een stichting werkte en er gebeurt maar even iets in de economie en de kraan gaat dicht, de overheid stopt met investeren en dan stopt dat traject ook. Dan ga je nadenken: ik moet mezelf in een financiële situatie zetten, in een onderneming en door succes te laten blijken ervoor zorgen dat een bepaald percentage doorstroomt naar een stichting. Dat is waarom ik financieel rijk wil worden, dat er wel continuïteit is, want als je iets start met iemand die hulp nodig heeft, dan kan je niet iemand die twaalf, dertien jaar in een situatie zit in een maand of drie helpen. Daar ben ik mee opgegroeid, dat stukje helpen, dat gaat niet stoppen. Ik moet daarvoor geld binnenhalen.

De andere kant is ook wel dat ik heb gezien dat mensen puur uit dat pampereengevoel in die situatie zitten. Als iemand je 8 à 900 euro per maand geeft ... ze hebben geen motivatie, ze hebben geen diploma, soms hebben ze die capaciteiten niet om verder ... dus ze komen niet verder dan het minimumloon. Die mensen gaan niet zeggen: we gaan harder werken voor die 1100 euro. Wat ik vind is: oké, ik ga toch harder werken voor die 1100, dus ik vind dat zij het zelfrespect moeten hebben om niet hun handje op te houden bij de overheid.

Basisinkomen en zelfrespect

"Het is tricky, weet je wat het is, ik zit nu zo in het zelf dingen doen: opstaan elke dag, het is een discipline. Ik snap het idee van een basisinko-

men, maar het is meer vanuit de economische wish dat de machine moet blijven draaien. Waarom stimuleer je niet dat de mensen wat willen doen?! Ik snap dat niet iedereen papier wil prikken, maar als je niets hebt, begin daar dan mee. Er kan meer geïnvesteerd worden in zelfredzaamheid, in zelfrespect. Stimuleer de mensen dat ze wat gaan doen, dat ze zelfrespect krijgen, je bent een man of een vrouw ... ik begrijp het vanuit dat je mensen niet in armoede wilt laten leven, maar je moet ook verder gaan. Je verlamt ze, dat is het slechtste wat je kunt doen voor iemand, dan kan hij niet meer gaan dromen. Als je iemands dromen weghaalt dan is ie verlamd.

“Dat heb je in het leven nodig.”

Ik ken mensen die alles van hun ouders hebben gekregen, die met 40, op mijn leeftijd, niet weten wat ze moeten doen, omdat ze nooit hebben gewerkt voor hun geld. Het is een basisbehoefte die, als die niet van jezelf komt, als die van buiten komt, of het nu van je ouders komt of van de overheid, dat is killing, dat ga je echt niet redden. Als je eigen brood en je huur betaald worden, dan is het afgelopen, dat denk ik wel, ik zie het ook, het verlamt.

Een van mijn voorbeelden, David John, een Amerikaanse ondernemer, heeft 375 miljoen op de bank, na al die jaren bij elkaar gewerkt. Hij heeft tegen zijn kinderen gezegd: dat geld is van mij en wat ik voor jullie ga doen is: ik ga een goede school voor jullie regelen, de rest ga je zelf doen, moet je zelf opbouwen, ze hebben wel een life insurance van 10 miljoen gekregen, daar kunnen ze pas later bij komen. Een andere ondernemer, hij rijdt in Parijs in een hele dure auto, rijdt bij een stoplicht waar kinderen achter de bus rennen en de bus rijdt net weg. En hij zegt: Shit, hoe ga ik mijn dochter de bus laten missen?! Dat heb je in het leven nodig. Als ik ze financieel alles kan geven, dan gaan ze niet door een bepaald dal om de waarde, om een bepaald inzicht van het leven te krijgen. Dat is een challenge. Ik weet dat ik financieel rijk ga worden, daar werk ik voor, voor de time being heb ik veel meer niet gehad, dan wordt het toch een challenge, voor mijn kinderen ook.”

Zelfbeeld en handelen

“Ik heb vertrouwen in de Nederlandse economie, maar ook in de Nederlandse denkwijze. Omdat Nederland een land is dat weet hoe je uit een bepaalde situatie komt. Ik wist dat de crisis er niet voor altijd is en alles was op dat moment goedkoop, de huur was laag. Warren Buffet is één van

de rijkste mensen ter wereld, wat doet hij in de crisis? Hij koopt alles op. Waarom ben ik optimistisch? Ik geloof dat in elke situatie, waar je ook zit, je een A4 kunt pakken en opnieuw kunt beginnen te tekenen waar je voor wilt gaan. Ik geloof ook niet dat mensen niet weten wat ze willen. Ik geloof wel dat ze niet durven, of niet weten wat ze moeten doen. Dat wil ik in de toekomst ook meer begeleiden. Het gaat om het durven en het doen. Vaak plakken ze financieel aan iets, als je schrijver wilt worden, nee geen droog brood, ja als je een hele goeie bent wel, schilderen ... ja als je een hele goeie wordt wel.

Ik heb een voorbeeld: mijn ramenwasser. Daar heb ik diep respect voor. Deze man heeft er niet voor gekozen, maar hij is voor mij de belichaming van dat als je iets doet, als je iets goed doet, dan kom je er wel. Hij heeft de hele straat, de Witte de With, de Binnenweg, hij heeft iets van 600 klanten, een ramenwasser! Kijk, als je begint met 'wat zullen mensen denken', dan begin je al met een verkeerd beeld van jezelf."

Vertrouwen en tools

"Wat er verbeterd kan worden: Vertrouwen hebben en een klein beetje tools hebben om te durven zeggen dat je de beste wilt worden in wat je op dat moment doet. Wij zijn ook, en dat is ook weer Nederland, we zijn geen cultuur om het beste te halen uit jezelf. Het is een zesjescultuur, average, we hebben het te goed in Nederland, het is heel moeilijk die dingen uit te filteren en dan de tijd erin te stoppen dat je de beste wordt. Vanuit de Kung fu-leer is het zo dat als je iets duizend keer doet, word je er een master in, word je beter. Je moet het wel bewust doen, terwijl heel veel mensen dat niet doen, veel mensen doen het voor een baan zeg maar.

Wat ik er wel bij moet zeggen is, ik heb een bepaalde denkwijze doorontwikkeld waardoor er wel een strijd is tussen twee werelden thuis, die van de ondernemer en werkgever, en de werknemer, maar zij steunt mij en begrijpt wat ik doe. Het is geen big issue. Ik respecteer het vanuit haar, en leg uit waarom ik zo werk en ik heb wel een vriend van mij die hetzelfde denkt als ik, want het is niet zo makkelijk mensen om je heen te krijgen die hetzelfde denken, dat heb ik wel gemerkt. In het begin was dat best wel frustrerend. Je wilt risico nemen en vertrouwen hebben in de onderneming. Unilever begon met een blikje tomatensoep en is nu een multinational, ergens is iemand begonnen."

In 2027 op een warm eiland

“In 2027? Dan moet je me wel op een warm eiland bezoeken. Mijn uiteindelijke doel is: mijn zaken wil ik in Europa doen, vervolgens vlieg ik af en toe naar Curaçao en de Dominicaanse republiek. Dat wil ik dan andersom doen, dat heb ik van een Nederlandse collega, hij verdient zijn geld op De Dam in Amsterdam en woont op Curaçao.

Mijn vrouw wil dat graag, ik ben er ook opgegroeid, als je wat ouder wordt

...

Nu werk ik keihard. Als je dan wat minder hard werkt, dan ben je misschien meer strategisch bezig, meer overzicht, niet van 9 tot 12 uur 's nachts fysiek, wel cijfers lezen, overzichten lezen. Het is niet uitgestippeld van hier naar daar, maar ik wil wel op een kruispunt komen met huisje hier huisje daar. Een huis aan het water is niet goedkoop. Dat lijkt me leuk, schuifdeur open en dan zie ik de zee. Het hoeft niet groot te zijn ...

Waar ik voor werk is: het 'moeten' in het leven eruit te laten, dat in vijftien jaar, dat het mag, het 'mogen' er komt. Nu moet je hard werken om het draaiend te houden, dan gaat het om slim en efficiënt, hoe kan het sneller, hoe kan het goedkoper, dat zijn de veranderingen in 10 jaar.”

Sparks zijn een stukje verlangen

“Mensen moeten diep gaan graven in hun eigen verleden. Mijn dochter gaat over twee weken afzwemmen en ik zeg tegen haar: 'Dat is het belangrijkste diploma dat je in je leven ooit gaat halen!' Ze kijkt me aan en vraagt 'Papa, wat bedoel je?' En ik zeg, in elke situatie in je leven moet je teruggaan naar dit moment en je afvragen, waarom heb ik dit gehaald. Je had zwemles, mama heeft je niet geholpen, papa niet, dit heb je zelf gedaan, jij hebt gezwommen, jij hebt in het water lopen watertrappelen, jij hebt dit zelf behaald.

Dat mensen terug kunnen gaan tot dat moment, teruggaan en zien, ze zijn zelf in de bus gestapt, hebben zelf dat tekencertificaat gehaald. Jij hebt dat gedaan, jij bent dat stukje gaan zoeken, die type-cursus? Dat kost zoveel tijd. Maar die focus, dat is wat mensen missen. Daar probeer ik naar toe te gaan met mensen, vanuit mijn ervaring in het maatschappelijk werk. En negen van de tien mensen weten zo'n moment, bijvoorbeeld een rijbewijs: jij hebt gestuurd, jij hebt dat diploma gehaald.

Dat zijn kleine sparks die mensen hebben en voor mensen in een uitkering geldt dat ze zich hebben neergelegd bij een situatie zoals die is, dat is een stukje verlangen als de uitkering stopt moeten ze gaan nadenken. Het is The Power of Broke: al heb je zoveel geld, het verlangen moet van jezelf

komen, je uiteindelijke doel is dat wat je heel helder voor ogen moet houden.

Doelen zijn belangrijk om te halen.

Meer geld en minder kopen

Het geluk zit in kleine dingen. En dat je er achter bent gekomen dat je A. alles kan wat je wilt en

B. dat geld niet het punt is dat je gelukkig maakt. Ik heb het niet breed, ik weet dat het in de toekomst wel zo gaat zijn, maar er is een andere reden dat ik dat wil halen, voor de stichting.

Het ondernemer zijn heeft bepaalde dingen losgemaakt, van: je kan alles doen wat je wilt en het is ook te bereiken wat je wilt en dat is voor mij geluk en daarom kan ik nu ook geluk in kleine dingetjes zien. Zoals het vroeger was van: dat geld heb je nodig om te kopen en op vakantie te gaan, of nieuwe kleren, of whatever, dat heb ik nu veel minder. Ik heb meer geld, maar ik koop minder kleren, dat heb ik niet nodig om me gelukkig te maken.”

tekst: Ellie Smolenaars

beeld: Louis Brown

'Armoede Live 10 jaar later' kwam tot stand dankzij de Sociale Alliantie en de Stichting Niet voor Jezelf.

Als je uit dit interview citeert, of van de kennis en ervaring van Irving gebruik maakt, dan willen we je vragen de bronverwijzing 'Armoede Live 10 jaar later' op te nemen, met de weblink naar dit volledige interview. Zo kunnen lezers de uitspraken altijd weer in de volledige context van dit interview lezen en plaatsen. Uit respect voor de geïnterviewden en met veel dank van alle betrokkenen.

Met veel dank aan Marjan Beijering/Geschiedenislab voor het contact leggen met Irving en de interviews in 2007. In het uitgebreide interview in het boek Armoede Live! (2008) is zijn levensverhaal van toen na te lezen. In de korte film 'Arm in een rijk land' (2008 Rongwrong/Anna Abrahams en Jan Frederik Groot) werd Irving gevolgd door de straten van zijn stad.

[Klik hier](#) om geluidsfragmenten van het interview uit 2007 te beluisteren.

Copyright: auteurs- en copyright berust bij de leveranciers van beeld en

tekst. De Sociale Alliantie nodigt gebruikers uit tot respectvolle omgang met het gepubliceerde materiaal. Bij vragen rond gebruik van het materiaal kunt u zich wenden tot info@socialealliantie.nl